

**LUONNONSUOJELULAIN 65 § MUKAINEN
NATURA VAIKUTUSTEN ARVIO KOSKIEN
PARAISTEN SATTMARKIN ALUEELLE
SUUNNITELLUN RANTA-ASEMAKAAVAN
VAIKUTUKSIA PARAISTEN KALLIOT
NIMISEEN NATURA 2000 ALUEESEEN.**

Yksi alueen kasvipeitteisistä silikaattikallioista

Sisältö

1. Johdanto.....	3
2. Aineisto ja menetelmät	3
3. Paraisten kalliot Natura-alue. Yleiskuvaus	3
4. Hankkeen mahdolliset vaikutukset Paraisten kalliot Natura-alueeseen	4
4.1 Natura-alueen luonnontilaisen tai luonnontilaisen kaltaisen alueen muutokset.....	4
4.2 Hankkeen mahdolliset vaikutukset Kasvi- peitteiset silikaattikalliot luontotyyppiin.....	4
5. Hankkeen vaikutukset luontotyyppiin:	4
5.1 Maaston ja silikaattikallioiden kuluminen	4
5.2 Lisääntyneestä liikenteestä syntyvät päästöt	4
5.3 Hankkeen vaikutukset isoapolloperhosen esiintymiseen ja elinmahdollisuuksiin alueella.....	5
6. Hankkeen yhteisvaikutukset muiden maankäyttö- hankkeiden kanssa	5
7. Arvion epävarmuustekijät.....	5
8. Johtopäätökset	5
9. Lähteet ja kirjallisuus.....	6
10. Liitteet.....	7

1. Johdanto

██████ tilasi kesällä 2021 Suomen Luontotieto Oy:ltä Luonnonsuojelulain 65 § mukaisen Natura vaikutusten arvion koskien Paraisten Sattmarkin alueelle suunnitellun ranta-asemakaavan vaikutuksia Paraisten kalliot nimiseen Natura-alueeseen. Osa Natura alueesta jää suunnitellun ranta-asemakaavan alueelle, joten hankkeesta laadittiin vaikutusarvio. Tehtävän yhteyshenkilönä on tilaajan puolella toiminut ██████ ja Suomen Luontotieto Oy:ssä Jyrki Matikainen.

2. Aineisto ja menetelmät

Arvioinnin tarkoituksena on antaa Luonnonsuojelulain (1096/1996) 65§:n tarkoittama arvio siitä, kuinka alueelle suunnitellun rantakaavan toteutuminen vaikuttaa niihin luonnonarvoihin, joiden perusteella Paraisten Kalliot (FI0200127) niminen alue on valittu Natura- 2000 suojelukohteeksi.

Kohteen aluetyyppi on SAC (Special Area of Conservation), eli luontodirektiivin mukainen erityisen suojelutoiminnan alue Natura 2000-verkostossa, joten tässä selvityksessä arvioidaan ensisijaisesti suunnitellun hankkeen synnyttämät välilliset ja välittömät mahdolliset vaikutukset alueella esiintyviksi ilmoitetuille luontodirektiivin luontotyypeille ja luontotyypeihin sidoksissa oleviin uhanalaisiin tai vaatelaihin eliölajeihin. Arviossa kiinnitetään erityishuomio alueella satunnaisesti esiintyvään isoapolloperhoseeseen.

Arvio perustuu kohteen Natura-tietolomakkeen tietoihin luontotyyppien ja uhanalaisen eliölajiston esiintymisestä alueella. Arvion laatijalla oli käytössä alueelta tehdyt luontoselvitykset. Alueelta tehtiin luontoarvojen perusselvitys v.2020 (Suomen Luontotieto Oy raportti 29/2020).

Natura arvion laati biologi FM Jyrki Matikainen. Tilaaja luovutti käyttöömmme kaiken hankkeeseen liittyvän materiaalin. Raportin taittoi Eija Rauhala.

3. Paraisten kalliot Natura-alue. Yleiskuvaus

Kallioalueet sijaitsevat Stortervolandetin saarella Lenholman rantojensuojeluohjelman alueen ja valtakunnallisesti arvokkaan lehdon läheisyydessä (Karttaliite 1). Kalliot ovat pääosin vähäpuustoisia tai puuttomia. Alueella tavataan valtakunnallisesti uhanalaista lajistoa. Alueen suojeluperusteena oleva Natura- luontotyyppi on Kasvipeitteiset silikaattikalliot (8220). Muita Natura-luontotyyppiä ei alueella esiinny.

Luontotyyppin suojelun tavoitteena on vähintäänkin alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa. Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys. Alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla. Maakuntakaavassa kalliot ovat osin MM2 K-alueita. Alue suojellaan kaavalla/rakennuslailla.

4. Hankkeen mahdolliset vaikutukset Paraisten kalliot Natura-alueeseen

Osa nyt tarkastelun kohteena olevasta ranta-asemakaavasta kuuluu Natura-alueeseen. Ranta-asemakaava alueen sisäpuolelle jää kokonaan tai osittain kolme pienialaista silikaattikallio-kohdetta, joista kaksi sijaitsee aivan nykyisen kahvila-alueen vieressä. Kolmas kallio sijaitsee alueen länsireunassa ja tähän kohteeseen kuuluu Metsälain 10 § mukainen erityisen arvokas elinympäristö eli jyrkänne (Suomen Luontotieto Oy raportti 29/2020)

4.1 Natura-alueen luonnontilaisen tai luonnontilaisen kaltaisen alueen muutokset

Alueelle suunnitellut rakennuspaikat ja niiden huoltotiet sijoittuvat Natura-kallioiden ulkopuolelle, joten suoria silikaattikallioihin kohdistuvia vaikutuksia ei hankkeella ole. Myös alueelle rakennettavat kaapeli/viemäriinjat sijoitetaan Natura-alueen ulkopuolelle. Rakennusvaiheessa huomioidaan, ettei Natura-alueen kallioita käytetä rakennusmateriaalien tai työkalujen varasto/pysäköintipaikkoina.

4.2 Hankkeen mahdolliset vaikutukset Kasvipeitteiset silikaattikalliot luontotyyppiin.

Osa Natura-alueen silikaattikallioista sijaitsee suunnitellun ranta-asemakaava alueen sisäpuolella Sattmarkin kahvila-alueen läheisyydessä. Alue on hyvin suosittu ja alueella liikkuu erityisesti kesäaikaan runsaasti ihmisiä. Osa ranta-asemakaava alueen sisäpuolelle jäävistä silikaattikallioista on hyvin kuluneita ja niiden kasvipeite on niukkaa. Esimerkiksi isomaksaruohoa (*Sedum telephium*) näillä kohteilla kasvaa niukasti. Natura-alueen laajimmat kasvipeitteiset silikaattikalliot sijaitsevat Natura-alueen eteläosassa, saaristotien eteläpuolella, kaukana ranta-asemakaava alueen rajasta.

5. Hankkeen vaikutukset luontotyyppiin:

5.1 Maaston ja silikaattikallioiden kuluminen

Ranta-asemakaavan toteutuminen lisää alueella liikkuvien ihmisten määrää ja kallioihin kohdistuva kulutus kasvaa todennäköisesti jonkin verran. Koska kallioiden kulutus on tällä alueella jo varsin runsasta, ei haitta todennäköisesti ole merkittävä. Ranta-asemakaava hankkeella ei ole vaikutusta kyseisen luontotyypin säilymiseen tai ominaispiirteisiin koko Natura-alueella, koska ranta-asemakaava alueella sijaitsevat kallioiden kulumisen aiheuttamat muutokset koskivat vain murto-osaa koko Natura-alueen kasvipeitteisistä silikaattikallioista.

5.2 Lisääntyneestä liikenteestä syntyvät päästöt

Kallioketojen rehevöityminen on hävittänyt monia kallioketoja ja monien kohteiden kasvijaosto on taantunut. Yksi suurimmista syistä on ilmasta sateen mukana tuleva typpilaskeuma, joka rehevöittää tavallisesti niukkaravinteisiä kallioketoja. Alueelle suunniteltu rakentaminen sekä venesatama lisäävät autoliikennettä ja siitä seuraavia typenoksidipäästöjä jonkin verran. Alueen kedoille päätyvään kokonaislaskeumaan verrattuna päästöt jäävät hyvin pieniksi, eikä niillä ole merkittävää kallioketojen lannoittavaa vaikutusta.

5.3 Hankkeen vaikutukset isoapolloperhosen esiintymiseen ja elinmahdollisuuksiin alueella

Ranta-asemakaava alueella on tehty havaintoja aikuisista isoapolloperhosista. Vuoden 2020 luontoselvityksessä lajia ei havaittu alueella, mutta vanhempia havaintoja lajista on tehty Sattmarkin ympäristössä. Lajin lisääntyminen on alueella epätodennäköistä, koska lajin toukan ravintokasvia eli isomaksaruohoa kasvaa alueen kalliolla vain muutamien kohdin. Aikuiset isoapolloperhoset ruokailevat usein niittykasvien kukilla. Kaava-alueeseen kuuluva entinen pelto/niitty toimii nykyisin osittain parkkialueena ja alueen kasvillisuus pidetään niittämällä matalana. Ainoastaan alueen läpi virtaavan ojan varrella kasvaa hieman runsaammin kukkivaa niittylajistoa. Niityn merkitys isoapollon ruokailualueena on vähäinen. Isoapollo on hyvin paikkauskollinen, mutta se saattaa liikkua ravinnonhaussa muutamia satoja metrejä elinpiirin ulkopuolelle. Nykyiset esiintymät sijaitsevat selvästi Sattmarkin alueen ulkopuolella, joten lajin liikkuminen alueella on epätodennäköistä. Ranta-asemakaavan toteutuminen ei merkittävästi heikennä Natura-alueen isoapolloperhosen elinmahdollisuuksia.

6. Hankkeen yhteisvaikutukset muiden maankäyttöhankkeiden kanssa

Alueella ei ole käynnissä tai suunnitteilla muita merkittäviä maankäyttömuotoja tai muita toimintoja, jotka saattaisivat vaikuttaa haitallisesti Natura-alueen luontotyyppiin tai siihen sidoksissa oleviin eliöihin. Alueen välittömään lähiympäristöön ei ole suunnitteilla ranta-asemakaavoja tai muuta laajaa maankäyttöä. Mahdollisella saaristotien parantamisella saattaa kuitenkin olla tulevaisuudessa vaikutuksia Natura-alueen luontotyyppiin.

7. Arvion epävarmuustekijät

Arvio perustuu ranta-asemakaava alueesta tehtyihin luontoselvityksiin sekä lajistaselvityksiin ja Natura-tietolomakkeen tietoihin. Alueelta on olemassa melko paljon lajistotietoa mm. laji.fi portaalissa. Ranta-asemakaavan mahdollistama rakentaminen ja venesataman koko saattavat jäädä pienemmäksi kuin ranta-asemakaava mahdollistaisi ja tämä vähentää alueen lähiympäristöön kohdistua kulutuspainetta. Suunnitellusta toiminnasta saatu lähtötieto on riittävää ja ranta-asemakaavan toteutumisesta seuraavat ympäristövaikutukset on mahdollista luotettavasti arvioida.

8. Johtopäätökset

Natura-arvion perusteella ranta-asemakaavan mahdollistamista toimista ei aiheudu merkittävää haittaa Paraisten kallioiden nimisen Natura-alueen luontotyyppiä (Kasvipeitteiset silikaattikallioidet) tai kallioiden sidoksissa oleville eliölajeille, mikäli ranta-asemakaavan mahdollistamat toimet toteutuvat. Arviossa tuotiin esiin merkittävimmät ympäristöön kohdistuvat vaikutukset, joita hanke voi aiheuttaa, eikä ranta-asemakaavan mahdollistamista toiminnoista aiheudu sellaisia vaikutuksia joita ei luotettavasti voi arvioida.

9. Lähteet ja kirjallisuus

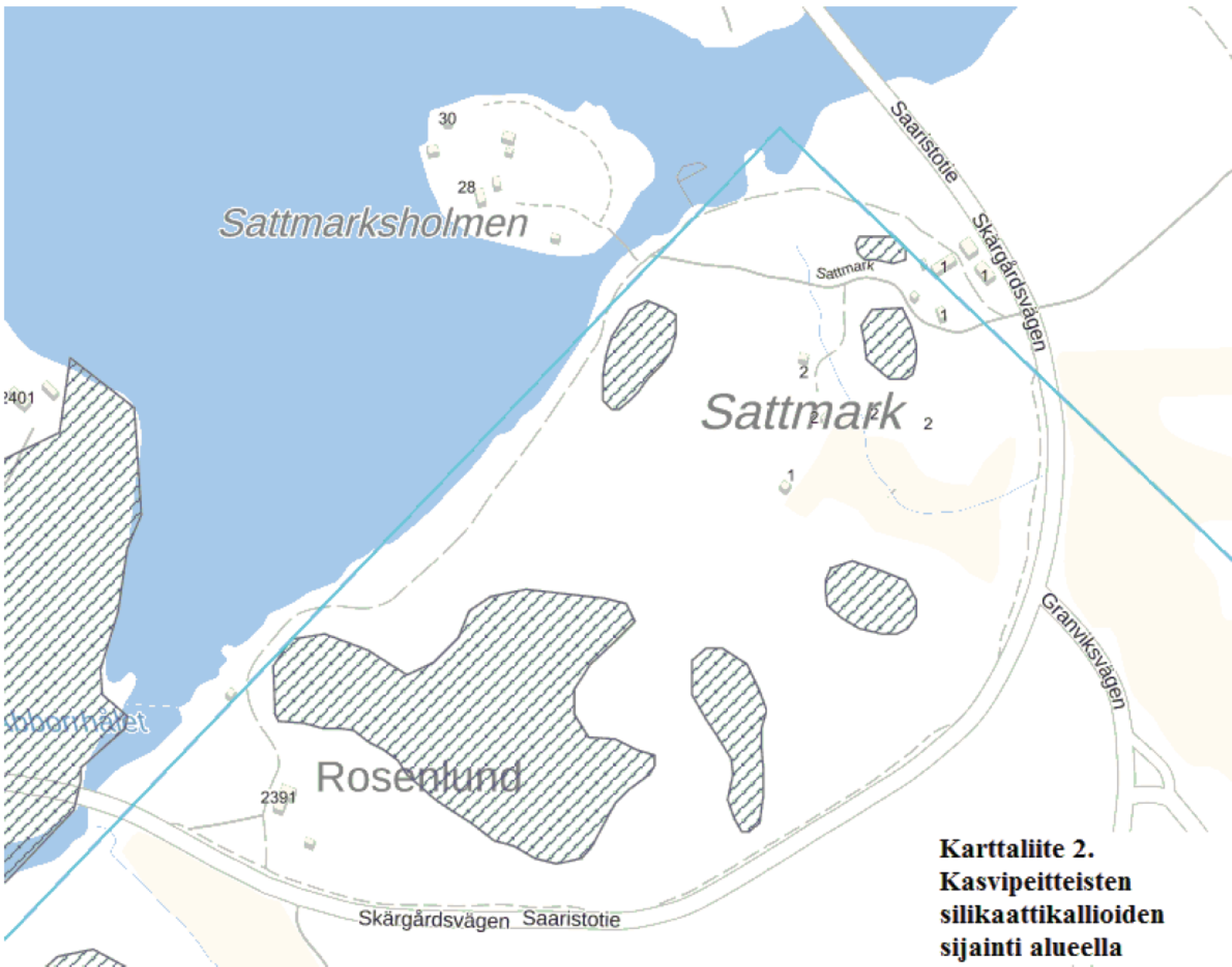
- Airaksinen, O. & Karttunen, K. 2001: Natura 2000 -luontotyyppiopas. Ympäristöopas 46, 2. korj. painos, Suomen ympäristökeskus, Helsinki.
- Ilmonen, J., Rytteri, T. ja Alanen, A. 2001: Luontodirektiivin kasvit ja selkärangattomat eläimet: Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. 2001. Suomen ympäristö 510.
- Matikainen Jyrki. 2020: Paraisten Sattmarkin matkailualueen luontoarvojen perusselvitys 2020. Suomen Luontotieto Oy raportti 29/2020
- Natura-tietolomake: Paraisten kalliit. Varsinais-Suomen Ely-keskus.
- Rytteri, T., Kalliovirta, M. & Lampinen, R. 2012 (toim). Suomen uhanalaiset kasvit. Tammi, Helsinki
- Saario, Tapio 1998: Varsinais-Suomen ja Satakunnan luontoselvitykset. Bibliografia. Lounais-Suomen ympäristökeskus. 96 s.
- Suomen Natura 2000 -ehdotuksen luonnontieteellinen arviointi. 2001. Suomen ympäristö
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA -menettelyssä ja Natura -arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus.
- Söderman, T. 2003: Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi – kaavoituksessa, YVA -menettelyssä ja Natura -arvioinnissa. Ympäristöopas 109. Suomen ympäristökeskus.
- Söderman, T. 2007: Luonnonsuojelulain mukaisten Natura-arviointien ja –lausuntojen laatu 2001-2005. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 30/2007.

10. Liitteet

Karttaliite 1. Paraisten kalliot Natura-alue

**Karttaliite 2.
Kasvipeitteisten
silikaattikallioiden
sijainti alueella**